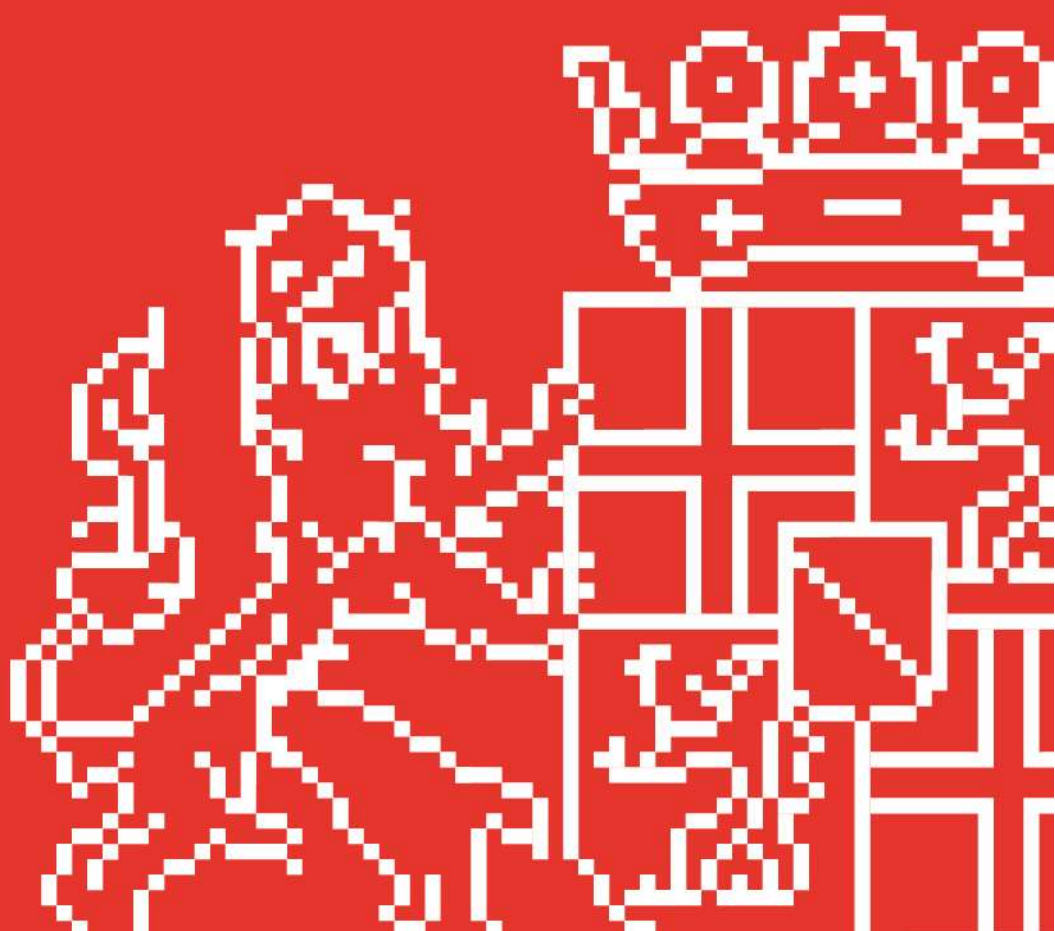

GESPREKSNOTITIE VOOR KADERNOTITIE START HERIJKING PROVINCIALE RUIMTELIJKE STRUCTUURVISIE 2013-2028 EN PROVINCIALE RUIMTELIJKE VERORDENING 2013

Publicatiedatum 3 juli 2015
Status consultatieversie
Referentienummer 8158518F

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding en doel gespreksnotitie t.b.v. kadernotitie	3
1.1	Aanleiding herijking PRS en PRV	3
1.2	Positionering van de herijking	4
1.3	Doel en status gespreksnotitie	4
1.4	Planning en organisatie herijking	5
2.	Sturingsfilosofie	6
3.	Proces.....	7
3.1	Proces in 2010 – 2012 van opstellen PRS en PRV	7
3.2	Voorstel voor proces herijking PRS en PRV	7
4.	Inhoud.....	9
4.1	Opbouw en inhoud van de in 2013 vastgestelde PRS en PRV.....	9
4.2	Mogelijke opgaven voor de herijking PRS en PRV	9
4.2.1	Mogelijke grote opgaven op basis van coalitieakkoord	9
4.2.2	Mogelijke opgaven op basis van gesprekken met gemeenten	10
4.2.3	Mogelijke overige opgaven	10
5.	Relaties.....	12
5.1	Relatie met traject omgevingsvisie	12
5.2	Relatie met ander provinciale trajecten.....	12
5.3	Relatie met andere provincies	13
5.4	Doorkijk voor de periode na 2028	13

1. Aanleiding en doel gespreksnotitie t.b.v. kadernotitie

Februari 2013 hebben Provinciale Staten (PS) de PRS en PRV vastgesteld. De PRS gaat over het ruimtelijk beleid van de provincie Utrecht. Met het ruimtelijk beleid zorgt de provincie er voor dat het aantrekkelijk blijft om hier te wonen, te werken en te recreëren. De PRS is alleen bindend voor de provincie zelf. De PRV bevat regels voor gemeenten. Gemeenten moeten deze regels in acht nemen bij het maken van nieuwe ruimtelijke plannen. De regels zijn nodig om het provinciale ruimtelijke beleid uit de PRS te kunnen realiseren.

Provinciale Staten hebben bij vaststelling van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (PRV) besloten deze vierjaarlijks te herijken. De 'Kadernotitie Start Herijking PRS en PRV' gaat de aanleiding voor de herijking schetsen en gaat een doorkijk geven naar inhoud en proces.

Gedeputeerde Staten (GS) en Provinciale Staten (PS) willen met elkaar over de inhoud van de kadernotitie graag het gesprek voeren voordat zij tot vaststelling over gaan. Hiervoor hebben GS een gespreksnotitie voor de kadernotitie opgesteld om het gesprek te faciliteren. Deze gespreksnotitie bevat inventarisaties op inhoud en proces wat intern en extern is opgehaald wat wellicht kan helpen bij het gesprek. GS gebruiken het gesprek als input op de kadernotitie, waarbij GS uiteraard ook hun eigen ambities aan de herijking van de PRS en PRV meegeven.

1.1 Aanleiding herijking PRS en PRV

In de PRS is opgenomen dat de PRS en PRV na vier jaar worden herijkt. Het betreft de volgende onderwerpen:

- *Wonen*: "De voortgang van de uitvoering van de stedelijke programma's wordt jaarlijks gemonitord. Elke vier jaar vindt een herijking plaats van de stedelijke programma's. Dan worden ook de rode contouren integraal geactualiseerd en kunnen zo nodig nieuwe bollocaties worden opgenomen."
- *Werken*: "Bij de voorgenomen vierjaarlijkse herijking van het stedelijk programma bezien we of er nieuwe locaties (binnen en buiten de contour) nodig zijn. Daarbij betrekken we tevens de voortgang van de uitvoering van de herstructurering."
- *Natuur*: "Als er in het gebied nieuwe natuur wordt gerealiseerd, zullen we dit bij de vierjaarlijkse herijking toevoegen aan de EHS om het aantal hectares conform het Akkoord van Utrecht te bereiken."
- *Sturing*: "Omdat rolverdeling tussen de overheden nog een zoektocht is, zullen wij verder bij onze periodieke herijking van de PRS en PRV ook de doelmatigheid van de PRV evalueren."

PS hebben vervolgens eind september 2014 de procesnotitie Omgevingswet vastgesteld, met daarin o.a. de positionering van de herijking van de PRS en een globaal tijdpad. Citaat hieruit: *"In de PRS is opgenomen dat de PRS en PRV in 2017 worden herijkt, met specifieke aandacht voor de stedelijke programma's op het gebied van wonen en werken. De afspraak over deze herijking was vanwege de flexibiliteit en de mogelijkheid elke vier jaar specifieke accenten te leggen een belangrijk element bij de besluitvorming over de PRS in 2013. Ook gemeenten hechten hier aan. In onze route op weg naar de omgevingsvisie wordt deze herijking in de tijd iets naar voren gehaald en start zij eind 2015 / begin 2016. Bij deze herijking worden niet alleen de stedelijke programma's herijkt, maar ook andere ruimtelijk relevante onderwerpen. Deze onderwerpen kunnen bijvoorbeeld in een nieuw coalitieakkoord zijn opgenomen. Daarmee kan de herijking ruimer worden dan in de huidige PRS beschreven: met de herijking zorgen we ervoor dat het gehele ruimtelijk beleid weer actueel is. De herijking vindt plaats in nauwe samenwerking met gemeenten en andere belanghebbenden. Naar verwachting kunnen PS de herijking in de eerst helft van 2017 vaststellen."*

1.2 Positionering van de herijking

De herijking is, zoals het woord al zegt, geen integrale herziening. De bestaande PRS en PRV vormen de basis van de herijking. Dit betekent dat de lange termijn visie, de sturingsfilosofie en de structuur van de PRS voor de te herijken delen van de PRS en PRV het uitgangspunt vormen. Dit is een belangrijk en sturend vertrekpunt wat ervoor zorgt dat zowel intern als extern duidelijk is wat er verwacht kan worden. Het kan wel zo zijn, dat de discussie over de te herijken onderwerpen uiteindelijk leidt tot aanpassingen in deze uitgangspunten. Als dat aan de orde is, zal dit apart geagendeerd worden.

De aanpassingen die deel uitmaken van de herijking kunnen verschillende aanleidingen hebben, zoals:

- actualisering van programma's van wonen en werken op basis van de gewijzigde situatie op de woningmarkt en de markt voor bedrijfsvestiging;
- nieuwe / gewijzigde maatschappelijke opgaven;
- nieuwe ruimtelijke opgaven / beleidsaccenten in het nieuw coalitieakkoord;
- beleidsontwikkelingen bij Rijk, provincie zelf of gemeenten die vertaald moeten worden in PRS/PRV;
- gewijzigde grenzen van beleidsobjecten als gevolg van doorlopen gebiedsprocessen;
- leerpunten uit ervaringen intern en extern met het werken met PRS/PRV.

De aanpassingen kunnen variëren van aanzienlijk (bijv. nieuwe paragrafen of volledige herformuleren van beleid/regels op bepaalde punten) tot het wijzigen van één of enkele essentiële woorden in bijvoorbeeld de PRV.

1.3 Doel en status gespreksnotitie

Doel van de gespreksnotitie is om een eerste beeld te schetsen van het mogelijke proces voor de totstandkoming van de herijking en de mogelijke inhoud van de herijking van de PRS en PRV. De gespreksnotitie is opgesteld om de discussie te faciliteren en bevat slechts eerste ideeën en nog geen standpunten van GS. Wel worden enkele kaders geschetst waarbinnen gedacht kan worden, omdat bijvoorbeeld doorwerking van Rijksbeleid en Rijksregels verplicht is en gemeenten behoefte hebben aan continuïteit in beleid en regels.

De gespreksnotitie is door Gedeputeerde Staten (GS) vrijgegeven voor consultatie. Hiermee bieden GS alle ruimte aan Provinciale Staten via de Statencommissie RGW met uitnodiging van MME, maar ook aan anderen, om hun ideeën over proces en inhoud van de herijking met GS te delen, zodat GS een kadernotitie kunnen vaststellen die aansluit bij de verwachtingen van Statenleden en externe partners. In het proces past ook een eventuele externe expertsessie. Doel van deze sessie zou zijn om informatie en inzichten op te halen bij externen die geen rechtstreeks belang hebben bij de Utrechtse Ruimtelijke Ordening, om daarmee met name het proces sterker te maken. Op basis van de reacties wordt bepaald of deze expertsessie plaats vindt over de gespreksnotitie of over de Kadernotitie.

Dit betekent dat de gespreksnotitie de volgende stappen doorloopt:

- GS geven voor het zomerreces 2015 de gespreksnotitie vrij voor consultatie;
- Bestuurlijk verkennend gesprek (BBOT) in GS op 1 september 2015;
- Bespreking tussen de Statenfracties in de Statencommissie RGW van 7 september 2015;
- Overige consultatie van 1 tot 15 september 2015.

Op basis van de consultatie wordt de 'Kadernotitie Start Herijking PRS en PRV' opgesteld. Deze heeft als voorgenomen planning:

- Vaststelling in GS op 22 september 2015;
- Bespreking in Statencommissie RGW op 12 oktober 2015;
- Vaststelling in Provinciale Staten op 2 november 2015.

1.4 Planning en organisatie herijking

De planning van de herijking is gericht op het voeren van een interactief proces en tegelijkertijd op het bewaken van het tempo, gericht op het halen van de einddatum eind 2016 / begin 2017. Het ziet er als volgt uit:

September 2015	Consultatie gespreksnotitie en vaststelling kadernotitie in GS
Oktober / november 2015	Vaststellen kadernotitie door PS
November 2015 – maart 2016	Dialogoog, interactie, meningsvorming
April 2016	Vaststellen concept ontwerp door GS
Mei 2016	Consultatie bij externe partners en Statencommissie
Juni /juli 2016	Vaststellen ontwerp door GS
Eind augustus 2016 – begin oktober 2016	Terinzagelegging
Oktober – december 2016	Opstellen Nota van beantwoording en eventuele hoorzittingen
Januari 2017	Vaststellen statenvoorstel herijkte PRS en –PRV door GS
Februari / maart 2017	Vaststelling herijkte PRS en –PRV door PS

De regie ligt bij de gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, de heer Van den Berg. De totstandkoming van de herijking wordt intern georganiseerd vanuit de afdeling Fysieke Leefomgeving. De andere relevante afdelingen en beleidsvelden binnen de organisatie worden nauw betrokken voor input en voor mede opstellen.

2. Sturingsfilosofie

De herijking van de PRS en PRV wordt opgepakt in het licht van de sturingsfilosofie zoals die is opgenomen in de PRS. Enkele citaten:

“In onze sturingsfilosofie staat het bereiken van de doelen voorop. De rol die de provincie daarbij heeft is daaraan ondergeschikt. Vanuit de basisgedachte: ‘decentraal wat kan, centraal wat moet’, of meer concreet ‘lokaal wat kan, regionaal wat moet’ kiezen wij er voor om het accent te verleggen van toetsing naar ontwikkeling. Wij beperken ons daarbij tot de vraagstukken waarbij we het verschil kunnen maken. Daarmee wordt ook teveel versnippering van beleidsaandacht en te weinig prioritering voorkomen.”

“In de PRS geven wij verder ten aanzien van diverse aspecten aan dat wij ‘aandacht vragen’, ‘vragen rekening te houden met’ en vergelijkbare formuleringen. Wij vertrouwen er op dat de gemeenten hieraan invulling geven en dat ze in het overleg de betreffende aspecten aan de orde laten komen.”

“De omslag van toetsings- naar ontwikkelingsplanologie kan niet kortweg vertaald worden in minder regels. Ook ontwikkelingsplanologie vraagt regulering. Maar wel andersoortige regels: minder kwantitatieve normering en juist meer kwalitatieve randvoorwaarden waaronder ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Dit krijgt concreet vorm in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV).”

De rol van toetsen naar ontwikkelen willen wij richting de omgevingsvisie verder doortrekken naar uitnodigen. In de PRS en PRV is hiervoor al een eerste stap gezet. Voorgesteld wordt om met de herijking een vervolgstap te maken, zodat de provincie Utrecht op een natuurlijke manier richting de uitnodigingsplanologie van de Omgevingswet gaat. De provincie kan dan nog meer haar verbindende en regisserende rol oppakken.

De Omgevingswet gaat uit van vier verbeterdoelen:

- vergroten inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- bewerkstellingen samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regels;
- vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door het mogelijk maken van een actieve en flexibele aanpak;
- versnellen en verbeteren van de besluitvorming.

Deze verbeterdoelen kunnen tegenstrijdig zijn: eenvoud en snelheid versus integraliteit en afwegingsruimte. Hierin zal de provincie haar eigen evenwicht moeten bepalen.

Uitgangspunten bij de vier verbeterdoelen is het handhaven van de bestaande verantwoordelijkheidsindeling tussen de verschillende overheden. Daarbij hanteert de Omgevingswet het “decentraal, tenzij” principe. Dit betekent dat de taken voor de fysieke leefomgeving die de overheid moet behartigen in de eerste plaats bij de gemeente liggen. Rijk en provincies komen in beeld als het doelmatiger en doeltreffender is om bepaalde aangelegenheden op provinciaal of op rijksniveau te regelen. Daarbij wordt in de Memorie van Toelichting aangegeven dat de provincies een belangrijke bestuurlijke rol hebben bij het verbinden en regisseren van de opgaven in de fysieke leefomgeving.

Vraag voor consultatie: Wat betekent dit in uw ogen voor de manier waarop de te herijken onderwerpen aangepakt kunnen worden en voor de resultaten die hier uit gaan komen?

3. Proces

Reeds bij het opstellen van de PRS en de PRV in 2010-2012 is op verschillende manieren gezocht naar het naar binnen halen van kennis van buiten. Hieronder wordt een korte schets gegeven van het destijds doorlopen proces. Op basis hiervan wordt een voorstel gedaan voor het proces van de herijking van de PRS en de PRV.

3.1 Proces in 2010 – 2012 van opstellen PRS en PRV

Het proces van het opstellen van de PRS en de PRV in de periode 2010-2012 is gestart met dialoogavonden. Dit waren themabijeenkomsten met andere overheden (w.o. raadsleden), maatschappelijke organisaties, GS- en PS-leden en provincied medewerkers. Een notitie met maatschappelijke vraagstukken vormde de basis voor deze dialoog. Tijdens de dialoog zijn verschillende themasessies georganiseerd waarbij de gespreksleiding in handen was van Statenleden. De dialoog heeft bijgedragen aan het inzicht in knelpunten, belangen en oplossingsrichtingen.

De tweede stap was het opstellen van de Kadernota Ruimte, met daarin de hoofdlijnen van het voor te stellen ruimtelijke beleid en agendapunten voor die onderwerpen waar er nog vragen leefden. Deze agendapunten zijn uitgewerkt via werkgroepen met provinciale ambtenaren en externen, zodat de benodigde kennis zoveel mogelijk direct voor handen was.

Daarna zijn achtereenvolgens voorontwerp, ontwerp en definitieve PRS en PRV opgesteld met de bijbehorende nota van beantwoording en planMER. Tijdens het gehele traject, van dialoog tot definitieve PRS en PRV, zijn betrokkenen op verschillende manieren meegenomen:

- **Statenleden:** via de ad hoc Statencommissie PRS, een besloten commissie die gebruikt is voor informatievoorziening en gedachteswisseling, en via het reguliere traject van Statencommissie en PS.
- **Buurprovincies:** via regelmatig overleg met de provincie Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Gelderland en voor Noord- en Zuid-Holland ook via de reguliere overlegvormen in het Groene Hart.
- **Gemeenten:** via regio-overleggen en gesprekken met individuele gemeenten over beleid, regionale kwesties en lokale behoeften en via wethoudersoverleg voor afhechting. Vanzelfsprekend werden de gemeenten ook uitgenodigd voor overleggen met diverse partijen.
- **Waterschappen:** via watertoetsoverleg en via uitnodiging voor overleggen met diverse partijen.
- **Belangenorganisaties, waaronder maatschappelijke organisaties, bedrijvenkringen en windmolenlobby's:** via diverse overleggen, zowel apart, als gecombineerd met andere partijen.
- **Burgers:** via de website 'www.puzzelenmetdeprovincie.nl', waarin via filmpjes en stellingen de discussie op gang werd gebracht en waarvandaan korte enquêtes zijn uitgezet onder de inwoners van de provincie.

Daarnaast waren er twee overlegvormen om ook breder informatie binnen te halen:

- **Klankbordgroep** met strategische denkers vanuit gemeenten, waterschappen en Rijk om goede ideeën binnen te halen of verder te ontwikkelen en om het draagvlak voor nieuwe ideeën te toetsen.
- **Jongeren denktank** om inspiratie naar binnen te halen. De jongeren hebben creatieve en inspirerende resultaten gepresenteerd over duurzame energie, kernrandzones en de leegstand van kantoren.

Diverse partijen hebben hun tevredenheid over dit proces uitgesproken.

3.2 Voorstel voor proces herijking PRS en PRV

Uit het voorgaande overzicht blijkt, dat bij het opstellen van de PRS en de PRV een interactief proces is gevoerd. Wel willen we bij de herijking nog sterker gericht zijn op het ophalen van ideeën die anderen hebben over de maatschappelijke opgaven, de manier en schaal waarop de oplossingen gevonden kunnen worden, en de mogelijke rol van de provincie daarbij. Dit betekent dat we voor het proces voor de herijking gebruik maken van de goede ideeën uit het eerdere proces, én dat we op zoek gaan naar nieuwe elementen om toe te voegen.

Dialoofase:

- Ambtelijke regiobijeenkomsten met gemeenten over de ervaringen met de huidige PRS en PRV (juni 2015).
- Wethoudersbijeenkomst over ideeën voor inhoud en proces herijking (najaar 2015).
- Gevraagde advisering voor de Provinciale Commissie Leefomgeving en de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit.
- 'Dialoogbijeenkomsten': externen (deskundigen, gemeentebestuurders, vertegenwoordigers van Rijk, waterschappen, maatschappelijke organisaties en buurprovincies, inwoners) gaan met statenleden in dialoog over de thema's die in de herijking aan de orde komen (eind 2015 / begin 2016).
- Ambtelijke gesprekken per gemeente, over het stedelijk programma, en overige wensen en ontwikkelingen
Gesprekken per gemeente over opgaven en programma (eind 2015/begin 2016).

Ontwerpfase:

Naar aanleiding van alle bevindingen en input die in de dialoofase is opgehaald wordt een **concept-ontwerp** herijking PRS/PRV opgesteld. Hierover gaan we in overleg met onze maatschappelijke partners en de (ad hoc) Statencommissie. De wijze waarop wij onze partners in deze periode gaan consulteren ligt nog open. Gedacht zou kunnen worden aan het organiseren van themabijeenkomsten. De resultaten van de consultatie worden verwerkt in de **ontwerp herijkte PRS en -PRV**.

Vaststellingsfase:

Nadat GS het Ontwerp hebben vastgesteld, wordt het ter inzage gelegd en kan eenieder zienswijzen indienen. Vervolgens wordt een 'nota van beantwoording' opgesteld waarin de provincie reageert op de ingediende zienswijzen. Ter afsluiting stellen Provinciale Staten de herijkte PRS en -PRV vast.

Betrokkenheid tijdens het gehele proces:

- **Statenleden:** informatievoorziening en (onderlinge) gedachtewisseling via een ad hoc Statencommissie of via de Statencommissie RGW met als doel meedenken over proces en inhoud van de herijking. Tijdens deze bijeenkomsten vindt er geen politieke discussie of besluitvorming plaats. Dat loopt via het reguliere traject van de Statencommissie en Provinciale Staten.
- **Buurprovincies:** Via regulier overleg in Groene Hartverband en FoodValley verband en via uitnodigingen voor bredere bijeenkomsten. Indien nodig wordt er een apart overleg met de buurprovincies ingepland.
- **Gemeenten, apart en in regio-verband:** op verschillende manieren, zie de beschrijving van de fasen.
- **Waterschappen, Rijk en belangenorganisaties:** Via overleg per groep of op onderwerp en via uitnodigingen voor bredere bijeenkomsten en themabijeenkomsten.
- **Burgers en bedrijven:** worden via (sociale) media en website actief uitgenodigd om hun mening te geven.
- **Expertgroep** met externen die geen rechtstreeks belang hebben bij de Utrechtse Ruimtelijke Ordening voor een kritische blik in verschillende fasen van het proces.

Vraag voor consultatie: Welk proces stelt u zich voor de herijking voor en welke ideeën zijn er daarbij voor brede betrokkenheid van de inwoners en bedrijven?

4. Inhoud

De herijking neemt de in 2013 vastgestelde PRS en PRV als uitgangspunt. Daarom volgt hierna een korte schets van de inhoud van deze plannen, alvorens ingegaan wordt op de mogelijke onderwerpen voor de herijking.

4.1 Opbouw en inhoud van de in 2013 vastgestelde PRS en PRV

In de PRS zijn drie pijlers onderscheiden, die op verschillende plekken in de PRS terugkomen:

- een duurzame leefomgeving (het bodem- en watersysteem, klimaatverandering, gezondheid en veiligheid en cultuurhistorische hoofdstructuur);
- vitale dorpen en steden (wonen, werken, verkeer en vervoer en regionale uitwerking);
- landelijk gebied met kwaliteit (kernrandzones, landschap, aardkundige waarden, natuur, landbouw en recreatie).

De voorgenomen ontwikkelingen (hoofdstuk 2) vormen, aan de hand van de pijlers en met als uitgangspunt de sturingsfilosofie (hoofdstuk 3), de basis voor het beleid en het provinciaal belang (hoofdstuk 3 t/m 6) en daarmee ook voor de verwezenlijking, de uitvoering (hoofdstuk 7).

De PRV heeft een algemeen hoofdstuk met daarin de definities en de werking van de verordening (hoofdstuk 1), waarna in hoofdstuk 2 t/m 4 de regels aan de hand van de pijlers weergegeven worden:

- een duurzame leefomgeving (bodem, water, energie, cultureel erfgoed);
- vitale dorpen en steden (wonen, werken, verkeer en vervoer);
- landelijk gebied met kwaliteit (landelijk gebied, landschap, natuur, landbouw, recreatie).

De PRV bevat bijlagen voor de artikelen over cultuurhistorie, wonen, bedrijventerreinen, mobiliteitstoets, luchtvaartterreinen, Eiland van Schalkwijk en kernkwaliteiten landschap.

4.2 Mogelijke opgaven voor de herijking PRS en PRV

Voor de eerste schets van mogelijke onderwerpen voor de herijking is zowel intern, bij de beleidssectoren, als extern, bij gemeenten, een inventarisatie uitgevoerd. Deze inventarisatie was enerzijds gericht op ervaringen met het huidige beleid en de huidige regels en anderzijds op nieuwe ontwikkelingen die een plekje kunnen vinden in beleid of regels. Deze inventarisatie levert een uitgebreide lijst aan mogelijke onderwerpen voor de herijking op. In deze lijst is een driedeling gemaakt: coalitieakkoord, opgaven vanuit de gemeenten en overige opgaven. Via de gesprekken kan scherpte gevonden worden in wat er wel en wat er niet opgepakt gaat worden.

4.2.1 Mogelijke grote opgaven op basis van coalitieakkoord

In het coalitieakkoord zijn de volgende opgaven opgenomen die een plek zouden kunnen krijgen in de herijking van de PRS en de PRV. Deels zullen deze in aparte trajecten worden opgepakt, waarvan afgetapt kan worden:

- energietransitie, waarbij is aangegeven, dat de provincie vast houdt aan de in de PRS vastgestelde locaties;
- gezondheid in het landelijke en stedelijke gebied en rondom mobiliteit;
- verankeren (nog) sterkere inzet op hergebruik en transformatie (en nog minder inzet op uitbreiding);
- benutten van kansen die de openbaar vervoersverbindingen bieden;
- uitnodigend ontwikkelbeleid in de groene contour;
- ruimte-voor-ruimteregeling verbreden door integraal te kijken naar vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en mogelijkheden voor herbouw hierbij en naar ontwikkelingsmogelijkheden op terreinen met vrijkomend niet-agrarisch vastgoed in het buitengebied (bijvoorbeeld zorginstellingen);
- ontwikkelmogelijkheden binnen de kernrandzone;
- verder uitwerken van de paragraaf detailhandel;
- ruimte bieden om in meer gebieden via 'Eiland-van-Schalkwijk'-achtige-aanpak (uitnodigingsplanologie) ontwikkelingen toestaan en om initiatieven zoals de Menukaart in FoodValley toe te passen en daarmee de slag van toetsingsplanologie via ontwikkelingsplanologie naar uitnodigingsplanologie te vervolmaken.

4.2.2 Mogelijke opgaven op basis van gesprekken met gemeenten

Met de gemeenten zijn ambtelijke groepsgesprekken gevoerd. De hoofdpunten hieruit zijn:

- Over de hoofdlijnen en doelen van het beleid is er een grote mate van overeenstemming. De twee grote gemeenten trekken daaruit de conclusie dat er minder provinciale belangen nodig zijn.
- Er is urgentie om nieuwe oplossingen te vinden voor het probleem van leegstand van agrarische opstallen.
- De provincie zou de regionale afstemming op het gebied van detailhandel moeten stimuleren; niet met een regulerende, maar met een faciliterende rol.
- De stapeling van provinciale belangen in sommige gebieden en de vertaling daarvan naar bestemmingsplannen wordt als problematisch ervaren.
- Voor kleinschalige ontwikkelingen in kernrandzones is behoefte aan minder zware eisen t.a.v. de visie.
- Er is behoefte aan meer houvast voor het hanteren van globaal omschreven begrippen in de PRV (bijv. “kleinschalig”, “ruimtelijke kwaliteit”).
- Er is behoefte aan extra speelruimte om ruimtelijke initiatieven te kunnen faciliteren, ofwel door flexibeler regels, ofwel door een hardheidsclausule/ontheffingsmogelijkheid in de PRV.
- Een actieve, vroegtijdige inbreng van de provincie wordt gewaardeerd. Bij kleine ontwikkelingen om tijdig en effectief te kunnen inspelen op provinciale regels. bij grotere complexe ontwikkelingen ziet men graag actieve participatie van de provincie met inbreng van deskundigheid.
- Het beschikbaar stellen van gegevens, bijvoorbeeld via webkaart, wordt gewaardeerd. Meer zou nog kunnen worden gedaan bij het in beeld brengen van behoefteramingen (woningen; bedrijven, kantoren).

4.2.3 Mogelijke overige opgaven

Vanuit de ervaringen en ontwikkelingen in de provinciale organisatie komen diverse onderwerpen naar voren.

Doorwerking van Rijksbeleid en –regels en interprovinciale afspraken:

- naar aanleiding van de UNESCO-nominaties aanpassingen in de begrenzingen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en eventueel de Limes;
- aansluiting op / verankering van (eventueel aangepaste) Ladder voor duurzame verstedelijking;
- landbouw, zoning reconstructie n.a.v. menukaart FoodValley en ontwikkelingen in beleid en regels van de provincie Gelderland.

Doorwerking van provinciale beleidsplannen, lopende processen en partiële herzieningen PRS / PRV:

- doorwerking van het Bodem-, Water- en Milieuplan en de Kadernota Ondergrond voor o.a. strategische grondwatervoorraad, boringsvrije zones en duurzame energie;
- samenvoegen van de PRS en PRV met de herzieningen voor de windenergietaakstelling i.r.t. nieuwe windenergielocaties; biomassa in PRS en PRV in lijn brengen met gewijzigde formuleringen voor andere duurzame energievormen;
- aansluiting op trajecten thematische structuurvisie kantoren en provinciale inpassingsplannen;
- aanpassingen op basis van mobiliteitsvisie, bijvoorbeeld opnemen kaart met hoofd fietsroutes.
- Aanpassing naar aanleiding van de invlechting van het BRU (OV).
- natuur, wijziging begrenzing EHS en groene contour vanwege lopende of uitgevoerde gebiedsprocessen;
- recreatietoervaartnet: begrenzing in overeenstemming brengen met gewijzigde Waterverordening.

Mogelijke aanpassingen op basis van ervaringen met werken met PRS / PRV:

- aanpassingen in de begrenzingen van buitenplaatszones en agrarisch cultuurlandschap;
- toepasbaarheid regeling agrarisch cultuurlandschap beschouwen; formuleringen in PRV c.q. tussen PRS en PRV gelijk trekken en verduidelijken;
- verduidelijken in PRV van het begrip ‘verstedelijking’;
- formuleringen voor ecologische-, cultuurhistorische en landschappelijke waarden en ruimtelijke kwaliteit in PRV(waar mogelijk) gelijk trekken, zowel in de definities als in de regels;

- mogelijkheden voor vestiging nieuwe agrarische bedrijfspercelen, aanpassing en verheldering van de regels (beschikbaarheid in de omgeving, verbetering landbouwkundige structuur);
- kernrandzones, Uitvoerbaarheid regels beschouwen, met name vanwege rood voor kwaliteit;
- begrenzing en definitie van de verbetering van de landbouwstructuur;
- stiltegebieden: heroverwegen regels om ruimte te geven aan kleine ontwikkelingen, die geen *significante* negatieve invloed hebben op de akoestische kwaliteit van een stiltegebied.

Mogelijke programmatische aanpassingen:

- herijking stedelijke programma's:
 - bedrijventerreinen (monitoring realisatie, (evt.) nieuwe behoefteanalyse en nagaan of dit aanleiding geeft om "zachte" bollen nu op te nemen in het stedelijk programma c.q. om andere wijzigingen door te voeren;
 - woningbouwlocaties (monitoring realisatie met onderscheid binnenstedelijk/uitbreiding, (evt.) nieuwe behoefteanalyse en nagaan of dit aanleiding geeft om wijzigingen door te voeren (wijzigen programma's, toevoegen of schrappen/verkleinen bollen);
- herijking rode contouren (actualiseren o.b.v. ontwerp plannen, evt. correcties doorvoeren).

Vraag voor de consultatie: Welke onderwerpen wilt u agenderen voor de herijking?

Vraag voor de consultatie: Welke onderwerpen zouden wat u betreft centraal moeten staan in de dialooffase?

5. Relaties

PM: deze paragraaf moet nog verder worden geschreven.

5.1 Relatie met traject omgevingsvisie

De Omgevingswet vraagt de provincies een Omgevingsvisie op te stellen.

Dit is een samenhangende lange termijn visie op ontwikkeling, gebruik en beheer van de fysieke leefomgeving. Het proces voor het opstellen van de Omgevingsvisie zal plaatsvinden nadat de Herijking van PRS/PRV is afgerond en is gericht op vaststelling van de Omgevingsvisie medio 2018. Bij de Omgevingsvisie worden de strategische plannen (herijkte PRS/PRV, Mobiliteitsplan, Bodem-, water- en milieuplan beleidsneutraal geïntegreerd. In de Omgevingsvisie wordt in de uitvoeringsparagraaf aangegeven via welke plannen/programma's met concrete maatregelen de Omgevingsvisie wordt uitgewerkt en uitgevoerd. Daarnaast is er gekoppeld aan de Omgevingsvisie één omgevingsverordening met daarin de regels die gaan over de fysieke leefomgeving.

Bij de herijking van PRS/PRV wordt al zoveel mogelijk voorgesorteerd op de Omgevingsvisie en de integratie van onze strategische plannen. Dit krijgt onder meer vorm door in de herijkte PRS/PRV:

- ruimtelijk relevante doelen en beleid uit Mobiliteitsplan en Bodem-, water-, en milieuplan op te nemen;
- aanscherping van de formulering van de provinciale belangen inclusief onderbouwning;
- de regels in de verordening kritisch tegen het licht te houden en waar mogelijk te vereenvoudigen en aan te passen;
- extra bestuurlijke afwegingsruimte te bieden aan gemeenten te bieden op punten waar dit gewenst is.

5.2 Relatie met ander provinciale trajecten

Er zijn diverse trajecten die lopen of gaan lopen waarbij er relaties liggen met de herijking. Hierna worden enkele van deze trajecten geschetst.

Kantorenaanpak

PS hebben begin 2014 de Provinciale aanpak Kantorenleegstand vastgesteld. Deze aanpak Bestaat uit twee sporen. Het eerste spoor betreft de reductie van planologische overcapaciteit in ruimtelijke plannen door middel van inpassingsplannen, voorafgegaan door een (thematische) Structuurvisie. Het tweede spoor betreft het faciliterende spoor, die gemeenten en belanghebbenden bij langdurig leegstaande kantoorgebouwen ondersteunt bij herbestemming en transformatie.

De Thematische Structuurvisie Kantoren (TSK) wordt naar verwachting eind dit jaar door PS vastgesteld. De TSK is een aanvulling op de PRS en PRV en dat zal ook zo blijven. Echter, bij de herijking wordt bezien welke passages in de PRS en welke regels in de PRV als gevolg van de kantorenaanpak worden aangepakt.

Quote ontwerp TSK, p. 3:

“Deze thematische structuurvisie bevat aanvullend beleid ten opzichte van de (integrale) PRS en de op artikel 4.1 van de Wro gebaseerde Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 – 2028 (PRV). Het daarin vastgestelde beleid en de regels blijven als gevolg van deze Thematische Structuurvisie Kantoren 2015 – 2027 ongewijzigd in stand. Wel kan bij de uitvoering van deze structuurvisie (zie hoofdstuk 6) blijken dat herziening van de PRS en PRV noodzakelijk is. Als dat nodig blijkt, dan wordt daarvoor op een later tijdstip een herzieningsvoorstel geformuleerd. Deze structuurvisie kan daarmee zijn zelfstandige werking, het in het leven roepen van zogenaamde ‘voorzienbaarheid’ (zie paragraaf 1.4), blijven behouden.”

Het faciliterende spoor heeft met name betrekking op de uitvoering van het (ruimtelijk) beleid, maar het is niet uitgesloten dat er ook hier aanpassingen worden voorgesteld in de beleidstekst van de PRS.

Overige Transformatieopgaven

De transformatie van leegkomend binnenstedelijk (maatschappelijk) vastgoed wordt voornamelijk opgepakt binnen bestaand beleid (herijking kadernota) en het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijke ontwikkeling.

De problematiek op het gebied van detailhandel gaat verder dan 'bestrijding van leegstand'. Het komende halfjaar gaan we met de andere spelers op dit beleidsveld nader in overleg over onze rol en meerwaarde op dit thema. De uitkomsten daarvan worden naar verwachting begin 2016 voorgelegd aan PS, en voor zover relevant meegenomen in de herijking van de PRS en PRV.

In buitengebied wordt de herbestemmingsopgave vooral bepaald door vrijkomend agrarisch vastgoed, vrijkomend maatschappelijk vastgoed (bv. relatief grootschalige zorginstellingen) en een selectieve groep: leegstaande monumentale buitenplaatsen. Deze problematiek is op dit moment nog niet erg groot, maar kan dat in de toekomst wel worden. Het is gewenst deze problematiek de komende maanden verder te verkennen, en met voorstellen te komen over de rol van de provincie in deze. De bevindingen worden vervolgens verwerkt in de herijkte PRS en PRV.

Herijking Kadernota Wbo.

In de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling (WBO) is onze faciliterende rol, ter uitwerking van de PRS waarin de hoofdkeuze wordt gemaakt om in te zetten op binnenstedelijke ontwikkeling en specifiek binnenstedelijke woningbouw, verder uitgewerkt. De Kadernota wordt het komende jaar, in dialoog met PS en externe partners, herijkt, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan de verbreding van 'binnenstedelijk wonen' naar een integrale 'binnenstedelijke ontwikkeling'. Waar mogelijk en slim zullen we met name bij de dialoog met externe partners, beide trajecten koppelen.

Energietransitie

De afgelopen coalitieperiode zijn diverse resultaten bereikt op het gebied van duurzame energie. Het aandeel schone energie in de provincie ligt echter onder het landelijk gemiddelde. Daarom gaat de provincie haar energie-beleid intensiveren. Er wordt gewerkt aan een Agenda Duurzame Energie die gaat leiden tot een uitvoeringsprogramma. Deze provinciale Agenda maakt de provincie samen met gemeenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties zoals NMU, corporaties, waterschappen en financiers. Hierin komen afspraken over doelen, maatregelen en acties van alle partners, zowel over schone energie als energiebesparing. De Economic Board Utrecht vervult hierin een centrale rol. De basis vormt het landelijk 'Energieakkoord voor duurzame groei'.

Agenda Vitaal Platteland

De beleidsuitvoering voor het landelijk gebied vindt bij de provincie Utrecht voor een belangrijk deel plaats vanuit het uitvoeringsprogramma Agenda Vitaal Platteland. De huidige fase van het programma loopt eind 2015 af. In het Coalitieakkoord is opgenomen dat het uitvoeringsprogramma AVP wordt voortgezet en dat het Kaderdocument geactualiseerd wordt. Om per 1 januari 2016 met een nieuwe AVP-fase te kunnen starten worden inmiddels de nodige voorbereidingen getroffen.

5.3 Relatie met andere provincies

Met de buurprovincies liggen diverse relaties die een rol kunnen spelen tijdens de herijking. Het gaat om:

- Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland: Randstad;
- Noord-Holland en Zuid-Holland: Groene Hart;
- Noord-Holland en Flevoland: Noordvleugel;
- Gelderland: FoodValley en reconstructiezonering.

5.4 Doorkijk voor de periode na 2028

De bevolkingsprognoses van het PBL in samenwerking met het CBS laat zien dat er ook na 2028 nog een flinke bevolkingsgroei en een daarbij behorende aanhoudend hoge woningbehoefte in de regio's Utrecht en Amersfoort. Dit is een toekomstige behoefte, die volgt op de ontwikkelingsmogelijkheden die de PRS en PRV bieden. De discussie hierover wordt in Noorvleugelverband gevoerd.